

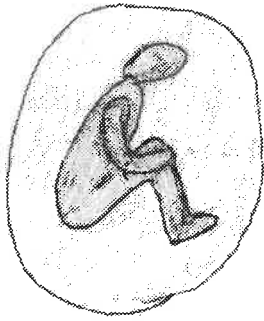
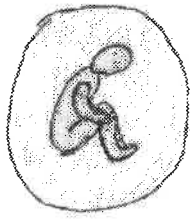

ÅRSRAPPORT 1994

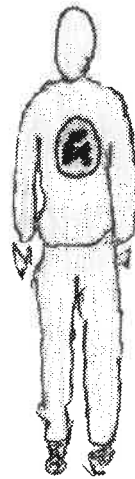
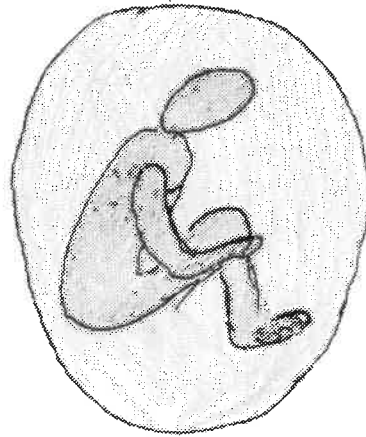
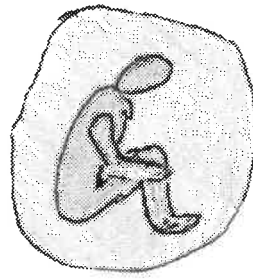

Incestsenteret i Rogaland

UTVIKLING

UTVIKLING II

Innhold

5.....	1994
6.....	Definisjon
7.....	Mål
8.....	Kriterier
9.....	Utbredelse
10.....	Aktivitet
11.....	Aktiviteter fortsetter
12.....	Nye henvendelser
13.....	Nye henv. fortsetter
14.....	Styret
15.....	Foredrag
16.....	Lokaler
17.....	Finansiering
18.....	1995

1994

1994

Incestsenteret i Rogaland har nå vært i drift i snart 2 år, og mye har skjedd på disse to årene. I den sammenheng har 1994 vært et utfordringsår, både internt her på senteret med bytte av den daglige ledelse, og eksternt med tanke på "Bjugnsaken" og dens etterdønninger.

Når vi nå har gått inn i 1995, ser vi frem til et nytt år med nye og ubrukte muligheter. Tankene og planene for det kommende år er mange, men gjennomføringen av disse er, som alltid, avhengig av ressursene som står til disposisjon.

Fremover satser vi på utviklingen av et enda tettere samarbeid med de offentlige instanser, slik at dette kan komme brukerne til gode. Vi på Incestsenteret gir ikke terapi, men støtte og hjelp i en tung og vanskelig livssituasjon.

Vi vil benytte denne anledningen til å takke alle dere brukere som stiller opp på senterets arrangementer, og tar i et tak når det trengs. Dere utfører virkelig hjelp til selvhjelp i praksis, ved å ta imot hjelp og støtte, for siden å gi videre av deres egne erfaringer til andre.

Vi vil også få takke dere profesjonelle yrkesutøvere som støtter og hjelper oss i dette likemannsarbeidet. Til tider kan det være tungt og vanskelig å opprettholde gnisten, men den positivitet mange av dere viser oss gir styrke til videre innsats.

Sist, men ikke minst vil vi takke kommuner, fylkeskommune og stat for den økonomiske støtte dere gir oss. Uten deres bidrag hadde vi ikke kunnet drive noe incestsenter, og brukerne ville stått uten det tilbudet om støtte som finnes i dag.

Definisjon

“Incest er fysisk eller psykisk utnyttning av barn og unges seksuelle integritet, begått av noen de står i et avhengighets forhold til”

Det er denne definisjonen vi har valgt å bruke i vårt arbeid på Incestsenteret. Dette betyr at vi trekker incestbegrepet langt utover det som er vanlig. Begrepet incest dekker vanligvis kun seksuelle overgrep begått av en person som er beslektet med offeret i en nedadstigende linje.

Vi ser derimot at personer som blir utsatt for seksuelle overgrep av andre enn den nære familie, ofte får like store skader som de først omtalte. Dette er grunnen til vårt valg av definisjon.

Mål

Målgruppe

Voksne kvinner og menn som har vært utsatt for incest.

Mål og metode

1. Å bidra til at alle som har vært utsatt for seksuelle overgrep skal få et bedre liv
 - ved å gi støtte og hjelp til de som ønsker det.
2. Å bekjempe incest og seksuelle overgrep
 - ved å påvirke til forandring av de faktorer i samfunnet som er med på å opprettholde seksuelle overgrep mot barn.
3. Å synliggjøre den problematikken vi jobber med
 - ved å drive opplysningsvirksomhet og forebyggende arbeid.

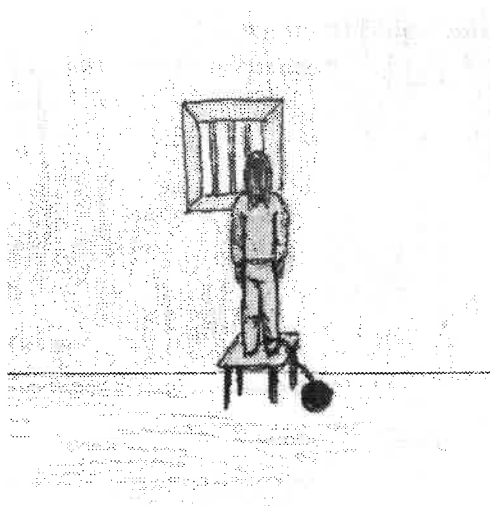
Motto

"Incestsenteret skal være et veksthus hvor vi oppnår personlig utvikling, og innsikt i oss selv, gjennom noe andre har sett. For å kunne oppnå dette er det viktig med trygghet og tillit."

Kriterier

Incestsenteret i Rogaland drives etter prinsippet om "hjelp til selvhjelp". Dette betyr at de som har den daglige kontakten med brukerne, selv har vært utsatt for seksuelle overgrep som barn/ ungdom. De incestutsatte som jobber på senteret skal ha bearbeidet sine vonde barndomsopplevelser, for bedre å kunne støtte brukerne.

Incestsenteret henvender seg i første rekke til voksne mennesker som har vært utsatt for seksuelle overgrep i sin fortid. Det hender allikevel at vi får henvendelser fra og angående barn som har vært utsatt for seksuelle overgrep, eller hvor det er mistanke om overgrep. Når det gjelder hjelp til disse barna ligger det utenfor det kompetanseområdet som Incestsenteret har. De fleste av disse henvendelsene som gjelder eller omhandler barn er anonyme, og flere av dem er meldt til barnevern/politi før de tar kontakt med oss. I tillegg til disse henvendelsene får vi en sjelden gang henvendelser fra barn som ønsker å få hjelp til å komme ut av en overgrepssituasjon. Siden dette ligger utenfor vårt kompetanseområde sender vi meldinger om disse videre til barnevern eller politi.

Å være, er, har vært

Glimt fra en tapt barndom

- og tiden etterpå

Utbredelse

Det finnes mange undersøkelser som sier noe om forekomsten av seksuelle overgrep, og disse undersøkelsene har kommet fram til veldig varierende tall. Den store variasjonen skyldes at det har vært brukt forskjellige definisjoner, og at man har brukt forskjellige metoder for innhenting av data.

I en omfattende norsk undersøkelse foretatt i 1986 (Sætre, Holter og Jebsen) kom forskerne frem til en forekomst på 19% for jenter og 14% for gutter. I denne undersøkelsen har man inkludert en-gangstilfellene, og man har latt den undersøkte egen opplevelse av hendelsen avgjøre om det var et seksuelt overgrep eller ikke.

På oppdrag for Barne - og familiedepartementet utarbeidet psykologene Marte Førland og Svein Mossige en oversikt over forskningsbasert kunnskap om forebygging av seksuelt misbruk av barn i 1993. Disse gjennomgikk forekomstundersøkelser fra 1929 - 1986 og fant at rapportert forekomst varierte fra 6 - 62% når det gjaldt jenter, og fra 3 - 31% når det gjaldt gutter. Disse tallene kan forvirre enhver, og viser hvor stor forskjell det er på definisjoner og metoder for innhenting av data.

Gjennomgangen av undersøkelsene gir i seg selv ikke noe grunnlag for å fastslå hva forekomsten av seksuelle overgrep mot barn er. Marte Førland og Svein Mossige tror dog at utbredelsen av gjentatte, alvorlige overgrep mot barn i Norden ligger på omkring 5%. Forfatterne konkluderer med at "...uansett forekomst må seksuelt misbruk av barn sies å være et folkehelseproblem".

Aktivitet

De aller fleste tilfellene er det telefonen som blir brukt til kontaktetableringen med senteret. Incestutsatte, pårørende og andre interesserte ringer for å få råd, støtte, svar på spørsmål osv. Vi forteller om våre tilbud, og vedkommende velger selv om, og eventuelt hva, han/hun vil delta på. Våre tilbud er som følger:

Støttetelefonen er absolutt det tilbudet som blir hyppigst benyttet. Brukere og pårørende som trenger noen utenforstående å prate med i en vanskelig livssituasjon tar ofte en telefon til oss. Vi kan ikke forandre situasjonen vedkommene er i, men vi kan lytte og støtte. De fleste synes det er trygt å prate med oss fordi vi har opplevd dette selv, og vet hva det handler om. Mange av dem som ringer hit forblir anonyme over lengre tid, og opplever det som godt at vi ikke stiller noe krav om å få vite personalia.

Enesamtaler kaller vi det når incestutsatte eller pårørende kommer hit, enten alene eller sammen, for å prate om sine opplevelser. Også dette tilbudet blir hyppig brukt, og får gode evalueringer. Vi gir ikke terapi, men støtter opp om den utsatte og de behov vedkommende har. I 1994 har det foregått 221 slike enesamtaler her på senteret.

Henvisning og formidling av kontakt med profesjonelle ser vi på som et meget viktig tilbud. Vi mener at de som tar kontakt med oss som regel også trenger kontakt med profesjonelle hjelpere for å gå videre med bearbeidingen i terapi. Gjennom flere år har vi funnet frem til dyktige fagfolk som kan gi god hjelp ved overgrepssproblematikk, og vi formidler ofte kontakt med disse.

Selvhjelpsgrupper for de incestutsatte foregår hver fjortende dag, og har vist seg å være en nyttig måte å bearbeide overgrepssproblematikken på. Her møtes 5 - 6 brukere sammen med en ansatt på senteret for å diskutere og samtale om de problemene hver enkelt har stått eller står oppe i. I 1994 har det vært 4 slike selvhjelpsgrupper i gang her på senteret.

Aktivitetsgrupper som form - og fargegruppe, kulturgruppe og poesigruppe har tatt form i løpet av høsten - 94, og har fått frem mange flotte ressurser i brukere og ansatte. Det er gøy å se kreativiteten som utfolder seg når disse gruppene møtes hver eller annenhver uke. Det er flott at Incestsenteret også kan inneholde positivitet og humør, og dette blir virkelig prioritert i disse gruppene.

Partnergruppe for mannlige partnere til incestutsatte kvinner møtes en gang pr. måned, og tar opp aktuelle problemstillinger rundt det å være partner til en incestutsatt. Dette tilbudet er fremdeles i oppstartsfasen, og det blir spennende å se hvordan det kommer til å ta form etterhvert.

Temakvelder har vi for brukere og interesserte en gang pr. måned. Her tar vi opp aktuelle temaer som brukerne selv ønsker. Av temaer som har vært berørt høsten - 94 kan det nevnes åpenhet, sårbarhet, grensesetting, kroppsbevissthet og positiv tenking.

Opplysning, informasjon og foredrag gis på forespørsel fra interesserte som arbeider innen helse, sosial og undervisning. Informasjon og foredrag gis også for interesserte foreninger og skoleklasser.

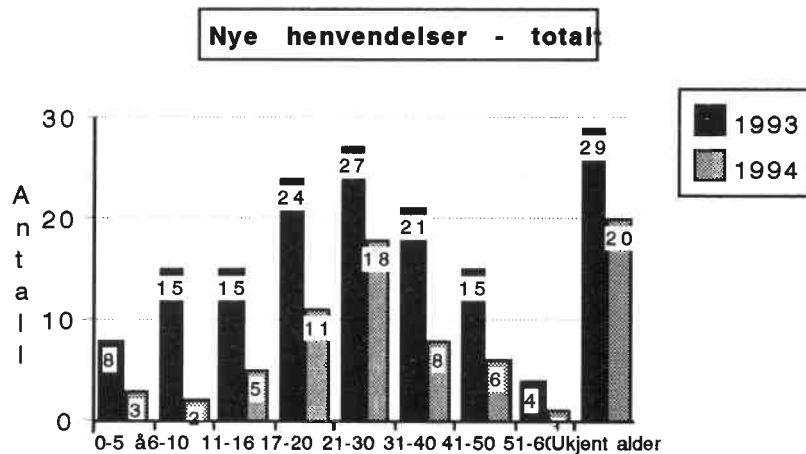
Kompetanseutvikling

De ansatte på Incestsenteret har hatt fast veiledning 2 timer annenhver uke av sosionom Marit L. Egeland.

3. og 4. oktober deltok daglig leder på kurs, "Ofre for fysisk og seksuell mishandling - gruppetilbud til kvinner", ved Diakonhjemmets Høgskolesenter i Oslo.

Nye henvendelser

Nye henvendelser omfatter i denne oversikten alle nye henvendelser til Incestsenteret, både pr. telefon og direkte oppmøte.

Nye henvendelser - gutter/menn 1993	
0-5 år	4
6-10 år	4
11-16 år	2
17-20 år	1
21-30 år	4
31-40 år	3

Nye henvendelser - jenter/kvinner 1993	
0-5 år	4
6-10 år	11
11-16 år	13
17-20 år	23
21-30 år	23
31-40 år	18

I 1993 steg antallet nye brukere kraftig, mens vi i 1994 registrerte en klar nedgang i antall nye henvendelser. Mulige forklaringer på denne nedgangen kan være:

Bjugn-saken: Etter Bjugn-sakens avslutning har de fleste instanser som jobber med seksuelle overgrep registrert en markert nedgang i antall henvendelser. I boken "Hva skal vi tro? Etter Bjugn - saken" redigert av Hilde Haugsgjerd skrives det:

"I de siste ti årene før Bjugn-saken gikk tallet på saker om seksuelle overgrep mot barn oppover i en ubrutt kurve - både når det gjaldt saker som ble utredet av leger og hjelpeapparat, som ble anmeldt til politiet, som ble reist for domstolene, og som førte til fellende dom. Parallelt med at Bjugn-saken utviklet seg, fikk kurven en knekk."

For voksne som har vært utsatt for seksuelle overgrep som barn, ble Bjugn-saken oppfattet som et følelsesmessig svik. Mange mente at den var et bevis på at samfunnet ikke tar seksuelle overgrep på alvor.

SMI-Stavanger: I april 1994 åpnet Støttesenter mot incest i Stavanger. Vi har tidligere hatt mange brukere fra Stavanger. Det er imidlertid naturlig at flere av disse nå har kontakt med SMI-Stavanger istedetfor å reise til Sandnes. Når det har vært naturlig har vi henvist til SMI-Stavanger. Disse henvisningene har ikke blitt registrert som henvendelser hos oss.

Opphør av døgntelefon: Inntil sommeren 1994 hadde vi mobiltelefonvakt hele døgnet, med tilbud om støttesamtaler også utenom kontortiden. På grunn av ressursmangel så vi oss (juli - 94) nødt til å legge ned tilbudet om døgnamtaler. Vi fikk tidligere mange krisetelefoner på kvelds- og nattestid, og noe av nedgangen i antall nye henvendelser skyldes nedleggelsen av døgntelefonen. Hos våre faste brukere blir døgntelefonen stadig etterlyst. Vi kunne nok ønske å gjenoppta ordningen med døgntelefon, men slik vi nå står personalmessig, vil det være uforsvarlig.

Styret

Leder:	Beth Ambjørnsen
Kasserer/Sekretær:	Brit J. Thorkildsen (t.o.m. mai-94) Marianne H. Fladen (f.o.m. juni -94)
Styremedlem:	Cecilie Omre
Styremedlem:	Kari Lea
Styremedlem:	Annbjørg Berstad
Vara:	Hans Christian Blaauw Hvaring
Vara:	Terje Stokka

Funksjon

1. Påse at stiftelsen har en kvalifisert daglig leder, og at stiftelsen fungerer.
2. Motivere daglig leder og de ansatte til å oppnå resultater i forhold til målsettingen.
3. Delta i utarbeidelse og fastlegging av mål, strategier og verdinormer for stiftelsen. Likeledes se til at de tiltak styret bestemmer blir satt i verk.
4. Påse at informasjonssystemer, rutiner og beslutningsunderlag finnes, slik at lederen kan utføre sine oppgaver.
5. Tids - og situasjonsbestemte oppgaver i forhold til vekst, eventuelle aksjoner og krisesituasjon.

Foredrag

I løpet av 1994 har vi holdt følgende foredrag:

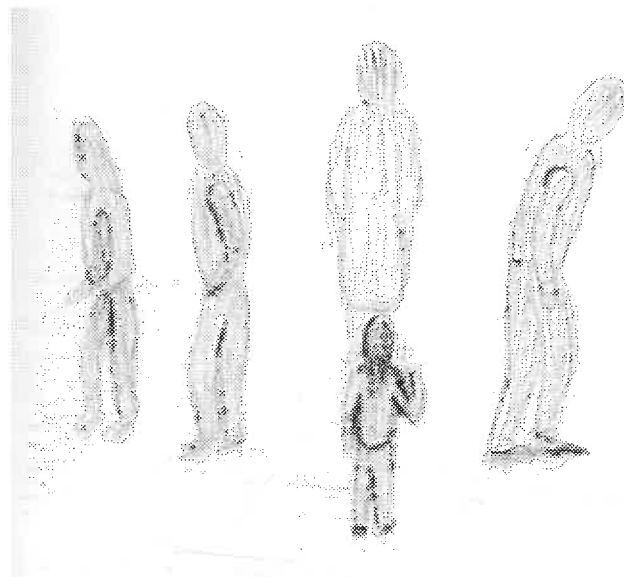
09.02.94.	Gand Videregående Skole	Klasse på helse - og miljølinjen
10.02.94.	Gand Videregående Skole	Klasse på helse - og miljølinjen
28.02.94.	Frøyland barneskole	Lærere 1. - 6. klasse
08.04.94.	Gand Videregående Skole	2 klasser på barnepleierlinjen
11.04.94.	Rogaland Psykiatriske Sykehus	Ansatte på avd. B3
02.05.94.	Frøyland Skule	
05.05.94.	Gand Videregående Skole	Lærlinger
15.09.94.	Støttekontaktforeningen, Stavanger	Støttekontakter
10.10.94.	Høyland ungdomsskole	Elever
19.11.94.	Jæren Folkehøgskole	Klasse på helse - og miljølinjen

I tillegg var senteret representert ved åpningen av Støttesenter mot Incest i Stavanger den 18.08.94.

Lokaler

Incestsenteret i Rogaland har sine lokaler i Hatleveien 8 i Sandnes. Lokalene eies av Sandnes Kommune, og Incestsenteret leier disse vederlagsfritt mot selv å dekke utgiftene til drift av eiendommen.

Før åpningen i april 1993 ble 1. etg. pusset opp slik at vi kunne ta i bruk kontorer, samtalerom og et fellesrom. Helt siden starten har planene vært å ha kriseboliger i 2. etg., men oppussingen der stoppet imidlertid opp en tid på grunn av dårlig økonomi. Høsten 1994 hadde vi anledning til å investere i nødvendige materialer til å fortsette oppussingen, for å gjøre ferdig mer av huset.

AVVISNING

Finansiering

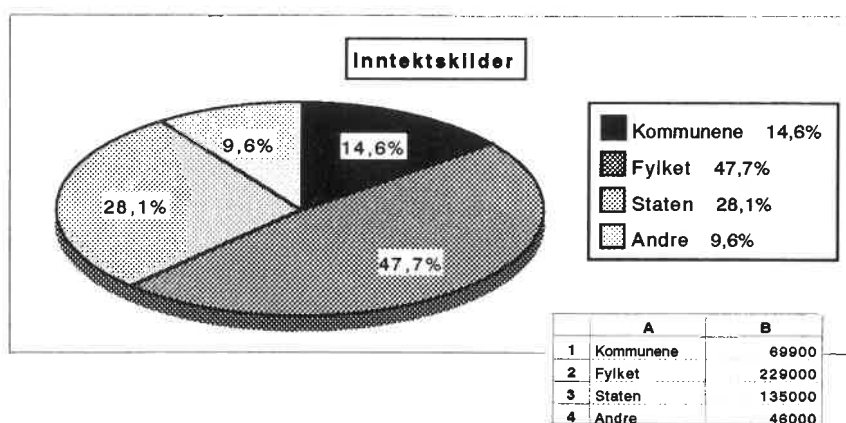
Incestsenteret finansieres av støtte fra flere av kommunene i Rogaland, Rogaland Fylkeskommune og staten. Det er Barne- og familie departementet som gir retningslinjene for støtteordninger til denne type krisetiltak.

Retningslinjer for statstilskudd til krisetiltak sier:

"..... Statstilskuddet beregnes på grunnlag av budsjettet for tiltaket og dekker 50% av etablerings- og driftsutgiftene. Budsjettet må være godkjent av vertskommunen.

Statlig tilskudd til krisetiltakene forutsetter kommunal delfinansiering. Kommunal medvirkning ved etablering og drift sikrer at tiltakene vurderes og prioriteres i forhold til kommunenes samlede tilbud og planer på helse- og sosialektoren. Det stilles ikke krav til størrelsen på den kommunale andelen, men det må framgå av budsjettet hvordan tiltaket skal finansieres." (Rundskriv Q - 1/92)

Figuren nedenfor viser hvordan støtten fra de forskjellige instansene fordelte seg i 1994.

1995

Vi har nettopp gått inn i et nytt år som gir oss nye muligheter og utfordringer. For oss her på Incestsenteret går utfordringene i første rekke ut på å få en oversikt over den økonomiske situasjonen vi står overfor i 1995. Ved begynnelsen av et nytt år er det alltid vanskelig for oss å sette opp planer for fremtiden, siden det hele avhenger så mye av de bevilgninger vi får. Utfordringen i så henseende må være å få et mer avklart forhold til støtteordningene, slik at vi i en større grad kan vite hva vi må forholde oss til. Dette fører oss inn på en av de målsettingene vi har satt for 1995, nemlig å utvikle et enda tettere samarbeid med de offentlige instansene.

Utover avklaring av de økonomiske støtteordningene, vil et tettere samarbeid med de offentlige instansene også innebære å arbeide for bedre henvisningsrutiner når det gjelder våre brukere.

Videre vil vi i 1995 jobbe mer med informasjon, slik at vi kan nå aktuelle brukere.

Hovedmålsettingen for de ansatte på senteret er i 1995 satt til faglig og personlig utvikling, slik at vi kan gi brukerne enda bedre støtte og hjelp.

Incestsenteret

- skal være et veksthus
hvor vi oppnår personlig utvikling og
innsikt i oss selv, gjennom noe andre har sett.
For å kunne oppnå dette er det viktig
med trygghet og tillit.

